

**Қазақстан Республикасының
Денсаулық сақтау министрлігі
Санитариялық-эпидемиологиялық
бақылау комитетінің «Ұлттық сараптама
орталығы» ШЖҚ РМК Басқармасының
2023 жылғы «04» қыркүйектегі № 53
хаттамасына қосымша**

**Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі
Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау комитетінің
«Ұлттық сараптама орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы
республикалық мемлекеттік кәсіпорнының
Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі
НҰСҚАУЛЫҒЫ**

Астана қаласы, 2023 жыл

1. Жалпы ережелер

1. Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі Санитариялық-эпидемиологиялық бақылау комитетінің «Ұлттық сараптама орталығы» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық мемлекеттік кәсіпорнының (бұдан әрі – Кәсіпорын) осы Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Нұсқаулық сыбайлас жемқорлық сипатындағы жағдай туындаған жағдайда Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің іс-қимыл тәртібін айқындайды.

2. Осы Нұсқаулықта келтірілген талаптар ең аз қажетті болып табылады және нақты жағдай үшін толық және/немесе шектеу ретінде қарастырылмауға тиіс.

2. Негізгі терминдер мен анықтамалар

3. Осы Нұсқаулықта мынадай терминдер мен анықтамалар пайдаланылады:

1) Пара алу – Басқарма Төрағасының немесе филиал директорының өзі немесе делдал арқылы пара берушінің немесе ол өкілдік ететін адамдардың пайдасына жасаған әрекеттері (әрекетсіздігі) үшін ақша, бағалы қағаздар, өзге де мүлік, мүлікке құқық немесе мүліктік сипаттағы пайда түріндегі пара алу, егер мұндай әрекеттер (әрекетсіздік) қызметтік өкілеттіктерге кірсе бұл адамның немесе ол лауазымдық жағдайына байланысты мұндай әрекеттерге (әрекетсіздікке), сондай-ақ жалпы қамқорлыққа немесе мүддесіне ықпал етуі мүмкін.

2) Лауазымды тұлға – Кәсіпорынның Басқарма Төрағасы, филиалдар директорлары;

3) Заңсыз сыйақы алу – Кәсіпорын қызметкеріне ақшаны, бағалы қағаздарды, мүлікті, сондай-ақ мүліктік емес игіліктерді заңсыз беру, сол сияқты оған өзінің қызметтік жағдайын пайдаланғаны үшін, сондай-ақ пара беруді жүзеге асыратын адамның мүддесі үшін қызметі бойынша жалпы қамқорлығы немесе жол бергені үшін мүліктік сипаттағы қызметтерді заңсыз көрсету.

4) Сыбайлас жемқорлық – Кәсіпорын қызметкерлерінің жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтарды не үшінші тұлғаларды алу немесе алу мақсатында өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді заңсыз пайдалануы, сол сияқты осы адамдарға игіліктер мен артықшылықтар беру жолымен пара беру;

5) Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық – заңда әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген, сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қарсы кінәлі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

6) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл – Кәсіпорынның өз өкілеттіктері шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде Кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою және олардың салдарын жою жөніндегі қызметі;

7) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті орган – Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясатын қалыптастыруды және іске асыруды және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл

саласындағы үйлестіруді, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың алдын алуды, анықтауды, қиылысуды, ашуды және тергеп-тексеруді жүзеге асыратын мемлекеттік орган және оның аумақтық бөлімшелері;

8) Қызметкер – Кәсіпорынмен еңбек қатынастарында тұратын жеке тұлға;

9) Анонимді өтініш – авторлықты анықтау мүмкін емес, қолы, оның ішінде электрондық цифрлық қолтаңбасы, өтініш берушінің пошталық мекенжайы көрсетілмеген өтініш.

3. Сыбайлас жемқорлыққа бағытталған және коммерциялық пара берудің ықтимал жағдайлары, сондай-ақ мінез-құлық ережелері бойынша ұсыныстар

4. Лауазымды тұлғаға пара беруді немесе Кәсіпорын қызметкеріне заңсыз сыйақы беруді ұсынған кезде пара алу немесе заңсыз сыйақы алудан үзілді-кесілді бас тарту қажет.

Үш жұмыс күні ішінде осы факт туралы Басқарма Төрағасына/филиал директорына қызметтік жазба түрінде баяндалсын және Кәсіпорынның сыбайлас жемқорлыққа қарсы комплаенс - қызметіне (бұдан әрі - Қызмет) Корпоративтік поштаға s.estaeva@nse.kz жазбаша немесе ауызша хабарлама жіберілу керек немесе сенім телефоны бойынша 8 (7172) 55-49-21, ішкі байланыс нөмері 1091 хабарласу керек;

5. Ықтимал арандатушылықты болдырмау үшін ұсынылады:

1) келушілер орналасқан қызметтік үй-жайларды және жеке заттарды (киім, портфельдер, сөмкелер және т. б.) қараусыз қалдырмауға;

2) келуші кеткеннен кейін жұмыс орнында немесе жеке заттарында қандай да бір бөгде заттар табылған жағдайда, ешқандай дербес іс-қимыл жасамай, басқа құрылымдық бөлімшенің екі немесе үш қызметкеріне басшылық болмаған жағдайда, басшылыққа дереу баяндалсын. Бұл ретте жоғарыда көрсетілген тұлғаларға қол қоя отырып, еркін нысанда акт жасалады.

6. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің лауазымдық өкілеттіктерінен асып кеткен жағдайда (бопсалау, зерттеу нәтижелерін, есептер мен хаттамаларды бұрмалау, қызметкердің функционалдық міндеттеріне кірмейтін жеке тапсырмаларды орындау және т.б.) Кәсіпорын қызметіне корпоративтік поштаға s.estaeva@nse.kz жазбаша немесе ауызша хабарласу қажет немесе сенім телефоны бойынша 8 (7172) 55-49-21, ішкі байланыс нөмері 1091.

7. Кәсіпорынға сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық туралы хабарлама келіп түскен жағдайда, Кәсіпорында хабарламада баяндалған мәліметтерге тексеру жүргізіледі. Басқарма Төрағасының бұйрығы негізінде не оны алмастыратын адам/филиал директоры не оны алмастыратын адам қызметкерлердің құрамы және тексеру жүргізу мерзімдері туралы бұйрық шығарады. Тексеру нәтижелері бойынша анықтама жасалады.

Тексеруді жүзеге асыратын тұлғалар тексеруге жататын Кәсіпорынның барлық құжаттары мен объектілеріне еркін және кедергісіз қол жеткізе алады, сондай-ақ алынған ақпараттың құпиялылығын сақтауға және барлық байланысты тараптардың беделін қорғауға міндетті. Тексеру қорытындысы бойынша сыбайлас жемқорлық

құқық бұзушылық фактілері анықталған жағдайда тиісті нәтижелерді Кәсіпорынның Басқарма Төрағасы/филиал директоры құқық қорғау органдарына жібереді.

4. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің сыбайлас жемқорлыққа қарсы тұру туралы шешім қабылдаудағы әрекеттері

8. Кәсіпорынның лауазымды адамы мен қызметкері өз қалауы бойынша ауызша немесе жазбаша өтінішпен сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға немесе сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органның Call-орталығына 1424, сондай-ақ ішкі істер органдарына жүгіне алады.

Кәсіпорын қызметкерінен қорқытып алу, пара алу немесе заңсыз сыйақы алу фактісі бойынша сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жүгінген жағдайда өтінішті ресімдеу қажет, онда дәл көрсету қажет:

1) Кәсіпорын қызметкерлерінің қайсысы (тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы) пара алу немесе заңсыз сыйақы алады. Егер коммерциялық құрылымдардың өкілдерінен кәсіпорын қызметкерін заңсыз сыйақы алуға итермелесе, оның Аты-жөні, тегі, ұйымның атауы көрсетіледі.

2) бопсаланатын параның (заңсыз сыйақының) сомасы мен сипаты қандай;

3) Кәсіпорын қызметкерінің қандай нақты әрекеттері (немесе әрекетсіздігі) үшін пара немесе заңсыз сыйақы алады;

9. Сыбайлас жемқорлық сипаттағы құқық бұзушылық туралы хабарлау нысандарының бірі анонимді өтініш болып табылады. Бұл жағдайда өтініш беруші анонимділікті ескере отырып, жауап алуға сене алмаса да, ал қылмыс туралы анонимді өтініштің өзі, мұндай өтініште дайындалып жатқан немесе жасалған қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы мәліметтер болған жағдайларды қоспағанда, қылмыстық іс қозғауға себеп бола алмайды.

10. Сыбайлас жемқорлық қылмыстары және сыбайлас жемқорлық сипатындағы белгілері бар жағдайлар анықталған және/немесе соқтығысқан кезде қызметкерлер сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілетті органға жүгінумен қатар Кәсіпорын қызметін корпоративтік поштаға s.estaeva@nce.kz хабардар ету жөнінде шаралар қабылдауға тиіс немесе сенім телефоны бойынша 8 (7172) 55-49-21, ішкі байланыс нөмері 1091;

Кәсіпорын қызметкері өзінің функционалдық міндеттерін атқарған кезде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық, коммерциялық пара беру және өзге де қылмыстық құқық бұзушылық фактісі туралы хабарлаған лауазымды адам, қызметкер мемлекеттің қорғауында болады және Қазақстан Республикасының Үкіметі белгілеген тәртіппен көтермеленеді.

11. Кәсіпорын қызметкерлерінің өз функционалдық міндеттерін орындауы кезінде сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылға жәрдем көрсететін лауазымды адам, коммерциялық пара беру қылмыстық құқық бұзушылықтар туралы ақпарат мемлекеттік құпия болып табылады және заңда белгіленген тәртіппен беріледі. Аталған ақпаратты жария ету ҚР заңнамасында белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады.

12. Кәсіпорынның лауазымды тұлғалары мен қызметкерлері Кәсіпорындағы сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне төзбеушілікті қалыптастыруы қажет;

5. Қорытынды ережелер

13. Осы Нұсқаулық Кәсіпорынның барлық лауазымды тұлғалары мен қызметкерлерінің танысуы және қолдануы үшін міндетті болып табылады.

14. Осы Нұсқаулық Кәсіпорын басқармасы оны бекіткен күннен бастап қолданысқа енгізіледі.

15. Нұсқаулыққа енгізілетін өзгерістер/толықтырулар оны Кәсіпорын Басқармасы бекіткен күннен бастап күшіне енеді.